

2. UDGIFTSPOLITIKKEN I 1992

2.1. Hovedlinjer i udgiftspolitikken

Et af de vigtigste strukturproblemer i dansk økonomi er den for store offentlige sektor. Omfanget af de offentlige serviceydelser og indkomstoverførsler gør det vanskeligt at opnå en tilfredsstillende udvikling i samfundsøkonomien. Og den store statsgæld, som i dag udgør ca. 490 mia.kr., betyder, at ca. 13 pct. af de offentlige indtægter må bruges til rentebetalinger.

Løsningen af dette strukturproblem kræver en udgiftspolitisk indsats på tre fronter:

- * En fortsat stram udgiftspolitik med nul-vækst i de offentlige udgifter og en reduktion af det offentlige personaleforbrug.
- * Nye vækstfremmende initiativer, hvorved det offentlige - inden for rammerne af den stramme udgiftspolitik - bidrager til at fremme større produktion og beskæftigelse i den private sektor.
- * En yderligere markedsorientering af den offentlige sektor, som fremmer en effektiv ressourceanvendelse og en løbende tilpasning af den offentlige service til borgernes og virksomhedernes efterspørgsel.

Tilsammen skal de tre hovedelementer i den offentlige udgiftspolitik sikre, at den offentlige sektor frem mod år 2000 bliver mindre og mere velfungerende.

I dette kapitel redegøres der nærmere for de udgiftspolitiske initiativer, der fremgår af finanslovsforslaget for 1992. Der henvises i øvrigt til "Udgiftsanalyser 1991 - Produktivitet, demografi og personaleforbrug" og "Finansredegørelse 1991".

Udgiftstryk og skattetryk

Siden 1988 er det lykkedes at reducere udgiftstrykket - dvs. de samlede offentlige udgifters andel af bruttonationalproduktet (BNP) - med 2,0 pct.enheder fra 59,4 til 57,4 pct. i 1992. Skattetrykket er i samme periode sænket med 3,5 pct.enheder fra 51,2 pct. i 1988 til 47,7 pct. i 1992. Disse resultater er opnået, selv om der de seneste år har været en indenlandsk lavkonjunktur, som øger presset på de offentlige finanser bl.a. ved øgede udbetalinger af arbejdsløshedsdagpenge.

Det faldende udgiftstryk fremkommer også på trods af, at der i nogle år kun har været en beskedent vækst i bruttonationalproduktet. Faldet i udgiftstrykket er opnået, fordi der har været udvist nul-vækst i det offentlige forbrug, nedgang i antallet af offentligt ansatte og et fald i renteudgifterne. Danmark er et af de lande i Europa, som i de senere år har udvist den største tilbageholdenhed med det offentlige forbrug.